

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

от д-р Райна Московска Койчева

доцент по Трудово право и обществено осигуряване (05.05.10),
определена със Заповед № РД 38-85/14.02.2014 г. на Ректора на СУ „Св.
Кл. Охридски” за член на научно жури за провеждане на конкурс за
заемане на академичната длъжност "доцент"
по професионално направление 3.6. Право,
научна специалност "Трудово право и обществено осигуряване",
обявен в "Държавен вестник", бр. 108 от 17.12.2013 г.

относно академично-преподавателската и научноизследователската
дейност и представените научни трудове на единствения участник в
обявения конкурс гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова

I. Обща оценка и оценка на академично-преподавателската дейност на кандидата.

1. Единственият кандидат в конкурса гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова е завършила висшето си юридическо образование в Юридическия факултет (ЮФ) на СУ "Св. Климент Охридски" през 1992 г. От 1992 г., след успешно издържан конкурс, е назначена на основен трудов договор за редовен асистент по трудово право и обществено осигуряване в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски”. От 2001 г. е старши асистент, а от 2003 г. е главен асистент. През 2007 г. е придобила образователната и научна степен "доктор по право" след успешна защита на дисертационен труд на тема "Правилник за вътрешния трудов ред – недържавен източник на трудовото право".

2. В периода 1992 - 2014 г. гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова е водила следните лекционни курсове:

а/ в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски”:

- лекционен курс по учебната дисциплина „Трудово право” в задочна форма на обучение през учебните 2011/2012 г. и 2012/2013 г.;
- част от лекционен курс по учебната дисциплина „Осигурително право” в задочна форма на обучение през учебната 2013/2014 г;
- б/ във Факултета по педагогика на СУ „Св. Кл. Охридски”:
- лекционен курс по учебната дисциплина „Правни аспекти на социалната дейност” от 2005 до 2009 г.;
- в/ в ЮФ на ВТУ:
- лекционен курс по учебната дисциплина „Трудово право” в задочна форма на обучение през учебните 2012/2013 г. и 2013/2014 г.
- лекционен курс по учебната дисциплина „Осигурително право” в задочна форма на обучение през учебните 2012/2013 и 2013/2014 г.;
- г/ в НБУ, Училище по мениджмънт:
- лекционен курс по учебната дисциплина „Трудово право” в магистърска програма през периода от 2002 до 2012 г.
- лекционен курс по учебната дисциплина „Управление на различията” в магистърска програма през периода от 2002 до 2012 г.

Съобразно изложените обстоятелства, както и съобразно представените за удостоверяването им документи считам, че като кандидат в конкурса гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова **отговаря на формалните изисквания**, предвидени в чл. 24, ал. 1, т. 1 и т. 2, буква "а" от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на чл. 53, ал. 1, т. 1 и т. 2, буква "а" от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ) за заемане на академичната длъжност "доцент".

II. Оценка на научноизследователската дейност на кандидата и на научните резултати и приноси на представените от него научни трудове.

1. В съответствие с изискванията на чл. 24, ал. 1, т. 3 ЗРАСРБ и чл. 53, ал. 1, т. 3 ППЗРАСРБ гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова е представила публикуван хабилизационен монографичен труд със заглавие **"Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност"**, издание на Сиби, 2013 г., 296 стр. За участие в конкурса са представени и три отпечатани научни статии:

- "Представители на работниците и служителите за информиране и консултиране – понятие и категории", отпечатана в Актуални проблеми на трудовото и осигурително право, т. III, С., 2009;

- "Момент на реализиране на предварителната закрила", отпечатана в Актуални проблеми на трудовото и осигурително право, т. IV, С., 2010 г.;

- "Въпроси на правната уредба на основанията за уволнение, при които се осъществява предварителна закрила", отпечатана в Актуални проблеми на трудовото и осигурително право, т. V, С., 2011 г.

Всички представени трудове са публикувани след датата на придобиване на образователната и научна степен "доктор по право" от кандидата и по своите предметен обхват и насоченост са посветени на проблематика, различна от темата на защитения дисертационен труд. В този смисъл те **отговарят** на изискването на чл. 24, ал. 1, т. 3 ЗРАСРБ и чл. 53, ал. 1, т. 3 ППЗРАСРБ да не повтарят трудовете, представени за придобиване на образователната и научна степен "доктор по право".

2. Публикуваният монографичен труд със заглавие "Специална закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност" е структуриран в увод, три глави и заключение. Списъкът с използваната литература съдържа 117 библиографски единици, от които 106 на български език и 11 на руски и немски езици.

Представеният за участие в конкурса хабилитационен труд се характеризира със следните **научни достойнства**:

На първо място той се отличава с научна новост и актуалност на предмета. Научната новост произтича от факта, че в българската правна литература за пръв път се изследва специалната закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност на монографично ниво.

Актуалността на предмета произтича от важността на обществените отношения, които се изследват в хабилитационния труд, а именно отношенията свързани с неравнопоставеността между лицата с пълна и с намалена работоспособност и с правните средства за отстраняването на тази неравнопоставеност. Изборът на такава значима тема трябва да бъде оценен високо. Смятам, че той доказва зрелостта на автора.

На следващо място прави впечатление и доброто структуриране на труда, като принос на автора е обособяването на три отделни елемента на специалната закрила на работниците и служителите с намалена работоспособност – към момента на възникване на индивидуалното трудово правоотношение, по време на неговото съществуване и към момента на прекратяването му.

Заслужава отбелязване също така доброто познаване на материята и умението на автора да анализира и тълкува нормативната уредба.

Едно от най-важните достойнства на труда несъмнено са предложенията *de lege ferenda* за бъдещото усъвършенстване на правната уредба, които в своята цялост са добре обосновани, резонни и целесъобразни.

Бих могла да посоча само примерно *някои от конкретните научни приноси* на труда, а именно:

1/ изводът, че задължението за наемане на работа по чл. 54, ал. 1 ЗИХУ е в противоречие с един от основните принципи на КТ – свободата на договаряне и в този смисъл представлява недопустима намеса на държавата в правната сфера на работодателя, както и основаното на този извод предложение *de lege ferenda* да се отмени разпоредбата на чл. 54, ал. 1 и разпоредбата на § 1, т. 15 ДР ЗИХУ (с. 48);

2/ изводът, че държавата не предоставя еднаква по обем закрила на всички лица с намалена работоспособност като предвижда по-засилена закрила за лицата с трайно намалена работоспособност. До този извод авторът стига на няколко места в изследването. Така например за лицата с трайно намалена работоспособност е регламентирано субективно право на информация за свободните подходящи длъжности, а за лицата с временно намалена работоспособност – само правна възможност за информация. Също така чл. 25, ал. 1 ЗИХУ регламентира задължение на работодателя за приспособяване на работното място, достъпа до него и оборудването само по отношение на лицата с трайно намалена работоспособност и т.н.

На основата на този извод авторът прави някои обосновани предложения *de lege ferenda*:

- да се уреди едно и също по вид и съдържание право на достъп до информация за свободните подходящи длъжности за всички лица с намалена работоспособност, независимо дали това състояние е временно или трайно (с. 44);

- да се уреди едно и също по вид и съдържание задължение на работодателя за приспособяване на условията на труд на всички лица с намалена работоспособност, независимо от вида на увреждането, вида на неработоспособността (трайна или временна) и т.н. (с. 79) и др.;

3/ критичният анализ на правната уредба на възстановяването на внесените осигурителни вноски от специализираните работодатели (предприятия и кооперации на хора с увреждания) и направеното въз основа на него предложение *de lege ferenda* за създаването на цялостна правна уредба на възстановяването на осигурителните вноски в ЗИХУ, при което авторът формулира и изискванията, на които според него трябва да отговаря специализираният работодател (с. 71-73);

4/ задълбоченото и детайлно изследване на регламентацията на трудоустрояването като институт на трудовото право (с. 93-217), което дава възможност на автора да разкрие нейните недостатъци и да направи разумни предложения за подобряването ѝ (например на с. 125-126 относно включването в бланките-образци на болничен лист и на експертно решение на някои допълнителни обстоятелства, по които медицинските органи трябва да се произнесат, на с. 141-142 относно изменението на чл. 313а КТ, на с. 203 относно промяната на текста на чл. 217, ал. 2 КТ и др.);

5/ подробният анализ на последиците за работодателя от издаването на предписанието за трудоустрояване, при това с посочване на конкретни примери, което би било от полза за практиката (с. 136-140 и с. 168-195). Тези последици авторът е разделил на три групи: работодателските права и задължения по индивидуалното трудово правоотношение, от които той се лишава, тези, които се запазват и новите права и задължения, които възникват вследствие на предписанието;

6/ подробното разглеждане на последиците за работника или служителя от издаването на предписанието за трудоустрояване (с. 140-158 и с. 195-210);

7/ обосноваването на с. 228-229 виждане, че предварителната закрила при уволнение трябва да е съпътствана с гаранции, че работодателят ще съумее да събере необходимата във връзка с прилагането ѝ информация и предложеното този смисъл изменение на нормативната уредба, при което да се създаде текст, аналогичен на чл. 313а КТ, който да обхваща всички категории закриляни работници и служители;

8/ добре обосноваването и аргументирано предложение *de lege ferenda* държавата да предостави свобода на страните да уреждат в КТД по-широк кръг на адресати и повече на брой основания за уволнение, при които да се прилага предварителната закрила по чл. 333 КТ (с. 285-287) и др.

3. Представените от гл. ас. д-р Нина Гевренова за участие в конкурса и посочени по-горе три отпечатани статии са посветени на актуални теми от областта на трудовото право. Те са доказателство за научната активност на кандидата в периода след защитата на дисертационния ѝ труд.

III. Критични бележки и препоръки

1. Стилът на монографичния труд е тежък, а изказът – многословен и ненужно усложнен. Ще дам само един произволен пример – последното изречение на с. 89, което продължава и на с. 90, с дължина общо 10 реда. Освен, че е твърде дълго, в него има ненужни пояснения, които го утежняват. Смятам, че е излишно изброяването в това изречение на причините за

намаляване на работоспособността, тъй като те са ирелевантни за възникването на право на специална закрила. Предвиждайки такава закрила законът не прави разлика дали работоспособността на конкретния работник или служител е намалела вследствие на трудова злополука или вследствие на общо заболяване.

2. На много места в текста се срещат некоректни изрази. Често авторът говори за загубена работоспособност или дори за неработоспособност, когато всъщност става дума за намалена работоспособност. Също така на много места в текста се говори за „лицата, работниците и служителите с намалена работоспособност”. При тази формулировка се създава впечатление, че става въпрос за три самостоятелни категории, отделени със запетая. Това впечатление е погрешно, защото предмет на изследването е специалната закрила именно на работниците и служителите, както личи още от заглавието, а не и на други лица с намалена работоспособност. Ето защо смятам, че в този израз думата „лицата” е излишна.

Вярно е, че утежненият език и стил отчасти могат да произтичат от самата материя, предмет на изследване в монографичния труд, но считам, че ясният и коректен изказ е важно предимство на всеки научен труд и в този смисъл препоръчвам на Нина Гевренова за в бъдеще да се стреми към по-голямо прецизиране, опростяване и яснота на изказа.

3. На с. 128-131 Нина Гевренова посочва редица недостатъци и непълноти в правната уредба на производството по издаване на предписание за трудоустрояване, но не дава конкретно предложение за отстраняването им и не посочва как би трябвало според нея да се регламентират тези въпроси, а се задоволява единствено с извода, че „този законодателен подход не може да бъде подкрепен”. Така например авторът уместно посочва, че законодателят не създава необходимите гаранции за това, че органите на медицинската експертиза ще получат необходимата им информация, тъй като не предвиждат нито права за тях, нито задължения за останалите участници в производството за предоставяне на тази информация (с. 128). Друг пример е изводът на автора, че законодателя не създава предпоставки за бързото реализиране на производството, което поражда рискове за живота и здравето на работника и възпрепятства правото му на труд (с. 128-129). Безспорно подобен критичен анализ на правната уредба съдържа приноси моменти, но за да бъде истински полезно това изследване, то трябва да съдържа и конкретни предложения за преодоляване на тези непълноти.

4. Заключение е твърде общо и лаконично. В този си вид то не може да изиграе ролята на едно обобщение на постигнатите с това изследване резултати. Смятам, че в него е трябвало да намерят място по-важните изводи,

до които авторът е стигнал в хода на изследването, както и основаните на тях предложения de lege ferenda.

Посочените недостатъци и непълноти не биха могли да разколебаят извода, че представения в настоящия конкурс монографичен труд има **безспорни научни достойнства** и притежава всички необходими качества на хабилитационен труд по смисъла на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност "доцент".

IV. Заключение

В заключение:

1. Изразявам положителната си оценка за цялостната преподавателска и научноизследователска дейност и за представените за рецензиране научни трудове на гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова.

2. Считам, че гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова е изпълнила всички изисквания, предвидени в ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност "доцент".

3. Съобразно чл. 27а, ал. 1 ЗРАСРБ предлагам на научното жури да приеме решение, с което да класира кандидата и да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” да избере гл. ас. д-р Нина Милкова Гевренова на академичната длъжност "доцент" по професионално направление 3.6. Право, научна специалност "Трудово право и обществено осигуряване " (05.05.10).

Дата: 04.04. 2014 г.

Член на журито:

доц. д-р Райна Московска Койчева